

АСПЕКТИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Освіта є найважливішим чинником, що визначає ступінь добробуту нації, формування якості всього суспільства, оскільки вона може сприяти вирішенню проблем, що виникають у процесі реалізації основних тенденцій світового розвитку. В усі часи освіти відводилася найважливіша роль у збереженні культури нації. В епоху соціально-економічної кризи пріоритет був змінений на користь отримання матеріальних благ за будь-яку ціну. В даний час, з одного боку, приходиться розуміти того, що без збереження загальної духовності й культури нації фінансові вигоди не мають сенсу. У зв'язку з цим особливо актуалізується проблема освіти, виховання і культури та зростає роль і відповідальність навчальних закладів перед суспільством. З іншого боку, в якості основного фактора розвитку професійної освіти виступають запити економіки, науки, техніки і виробництва. В останнє десятиріччя основним типом стало наукоємке виробництво із застосуванням технологій, заснованих на широкій автоматизації та комп'ютеризації. Фахівці з професійною освітою – це працівники інтелектуальної праці, широко затребувані, до яких на сучасному етапі пред'являються досить високі вимоги як до професіоналів. Система вищої освіти наразі розглядається як найважливіший інститут соціалізації особистості, де навчання і виховання є єдиним процесом, спрямованим на підготовку високоосвічених, широко ерудованих, культурних, творчо мислячих фахівців. У студентські роки молоді люди найбільш активно долучаються до цінностей культури, набувають навичок суспільно-політичної діяльності, інтенсивно розширюють коло спілкування. Цьому сприяє особливий уклад життя вищої школи, де суттєвою рисою є заохочення творчості, ініціативи в пошуку оптимальних форм і методів самостійного добування знань. Актуальність і значимість виховної роботи у вузівському соціумі в умовах інтеграції в загальносвітовий освітній простір не тільки не зменшується, а значно збільшується. Про необхідність підвищення професійного та загальнокультурного рівня випускників наголошується у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту» та національній доктрині розвитку освіти.

Динамічні зміни в суспільстві створюють ситуацію, коли ВНЗ долучають студентів до того обсягу знань, який сприяє їх підготовці до

життя і праці в сучасних умовах. Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка (ХНТУСГ) бачить свою місію у підготовці кваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на сучасному ринку праці, що володіють загальнокультурними та професійними компетенціями, готових до їх реалізації в інформаційному та виробничому соціумі. Це означає, що педагогічний колектив повинен не тільки передавати студентам певну суму знань і елементів культури, але і створювати людину з розвинутою увагою, творчим мисленням, здібностями до абстрагування та з інтелектуальним потенціалом, відповідним вимогам сучасного суспільства. В університеті створені умови для повної реалізації особистого та соціального становлення, розвитку самостійності та ініціативи студентів як майбутніх фахівців, професіоналів і громадян.

Метою виховної діяльності є формування у студентів громадянськості, відповідальності за свою професійну підготовку, працьовитості, поваги до прав і свобод людини, розкриття творчого потенціалу, формування фізично і духовно розвинутої особистості, адаптованої до сучасних умов життя, конкурентоспроможної на ринку праці. ХНТУСГ накопичив певний досвід у формуванні всебічно і гармонійно розвинутої особистості студентів. До найважливіших умов організації виховної роботи тут можна віднести створення єдиного виховного простору ВНЗ, суб'єктами якого є викладачі, студенти, студентські об'єднання, структурні підрозділи інституту, органи студентського самоврядування тощо.

Демократизація вищої школи, сучасні педагогічні технології та підходи до організації навчання і виховання у ВНЗ вимагають широкої участі студентів в управлінні навчальним закладом, у вирішенні значного кола питань щодо навчання, побуту і відпочинку, забезпечення оптимальної системи формування особистості майбутнього фахівця. Провідна роль у цих процесах належить студентському самоврядуванню. Воно посідає особливе місце у формуванні соціально-зрілої особистості, розвитку управлінських, організаторських, комунікативних здібностей майбутніх фахівців, істотно впливає на зростання їх професійної компетентності, відповідальності, самостійності, здатності до самоорганізації та саморозвитку, ви-

робленні творчого підходу у вирішенні поставлених завдань. При цьому студентське самоврядування є не просто самостійним явищем, а виступає істотним компонентом всього виховного процесу в університеті, що несе особливе ідеологічне навантаження. Показовою в цьому відношенні є система студентського самоврядування, що склалася в ХНТУСГ. В даний час це стійка багаторівнева система, що включає в себе студентський комітет університету, студентські комітети навчально-наукових інститутів, студентську раду гуртожитків, раду відмінників, старостат, раду молодих вчених, участь у профспілковій роботі, громадських організаціях тощо. Робота органів студентського самоврядування, молодіжних громадських організацій, структурних підрозділів дозволяє скоординувати діяльність всіх ланок складного виховного процесу, направити його в потрібне русло. Сенс діяльності студентського самоврядування полягає в тому, що його робота має набувати соціально-практичний характер, обумовлений необхідністю свідомого, відповідального ставлення студентів до можливостей і перспектив свого професійного та культурно-морального самовизначення.

Сьогодні в університеті не просто підтримуються колишні традиції. Активно народжуються нові починання, проводяться загальноуніверситетські урочисті церемонії, культурно-масові, спортивно-оздоровчі заходи.

Слід відмітити проведення Олімпійського уроку з підведенням підсумків спортивного року, конкурс «Кращий куратор року», заплановано проведення університетського Зльоту відмінників.

Названі заходи можуть бути вирішені тільки тоді, коли всі учасники навчально-виховного процесу будуть розуміти необхідність виховної роботи, її роль і цілі у формуванні майбутніх фахівців-аграріїв. Далеко не всі проблеми вирішені, але колектив ХНТУСГ сповнений рішучості створити таке освітнє середовище, в якому випускник отримує можливість і вміння оновлювати, доповнювати та застосовувати раніше набуті знання та вміння, постійно розширювати свій світогляд, підвищувати культуру, розвивати здібності і вдосконалюватися як фахівець. А значить, кажучи словами відомого педагога С.І. Гессена, «освіта стане порятунком людини в цьому світі».

*Моїсеєва Н.І., канд. філ. наук, доцент
Левкін А.В., канд. техн. наук, доцент*